

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3082/2019. (IV. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.641/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenessége megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Magánszemély indítványozók alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban a Kúria Pfv.III.20.641/2018/2. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.880/2017/10/II. számú részítélete és a Budapest Környéki Törvényszék 23.P.847/2011/72. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, mivel – véleményük szerint – azok elentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadványok, az indítványozók pártfogó ügyvédje által előterjesztett felülvizsgálati kérelem és a bíróságok által hozott határozatok alapján az alábbiakban összegezhető.
- [4] Az indítványozók mint egyetemleges jogosultak a részítélettel elbírált körben a keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest egy regionális víziközmű kft.-t (a továbbiakban: vízszolgáltató vagy alperes) a kezelésében álló közkút vízvezetésének megoldására saját költségén, oly módon, hogy az onnan származó víz ne károsítsa az indítványozók közeli ingatlanát. E kereseti kérelmüket a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 84. § (1) bekezdés *d*) pontjára alapították. Ezzel összefüggésben kártérítési igényt is előterjesztettek. Kérték továbbá az alperes további vagyoni káruk és annak 2011. évtől a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére való kötelezését a régi Ptk. 339. § (1) és 355. § (1)–(2) és (4) bekezdései alapján arra hivatkozással, hogy nem megfelelő vízmérő csere következtében ilyen mértékű, és ekkora kárt okozó vízfolyás történt. Álláspontjuk szerint ugyanis a megnövekedett vízfogyasztásuk oka a vízszolgáltató által helytelenül felszerelt vízmérő volt. Kérték továbbá az alperes nemvagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését is jó hírnevük és tulajdonjoguk megsértése miatt a régi Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdései alapján.
- [5] Az első fokon eljáró bíróság, a Budapest Környéki Törvényszék 23.P.23.847/2011/72. számú ítéletével az indítványozók keresetét elutasította.
- [6] A Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.880/2017/10/II. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, és azt helybenhagyta. A másodfokú bíróság – az ítéletében foglaltak szerint – észlelte, hogy a felperesek (a későbbi indítványozók) keresetüket a 2014. június 13. napján tartott tárgyaláson kiterjesztették egy megyei jogú város önkormányzatára is. Vele szemben ugyanazt a keresetet terjesztették elő, mint az I. rendű alperessel szemben, és egyetemlegesen kérték az alpereseknek a keresetüknek megfelelően történő marasztalását. A felperesek a 35. sorszám alatti beadványukban utóbb az önkormányzattal szemben előterjesztett keresetüktől elálltak. Az elsőfokú bíróság azonban nem intézkedett a II. rendű alperessel szemben a per megszüntetéséről.

Erre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 213. § (2) bekezdése alapján részítéletnek tekintette.

- [7] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amely miatt az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kellett volna helyezni. A bíróság kifejtette, hogy az egyetemlegesen pervesztes felperesek közül a II. rendű felperes csak illetékfeljegyzési jogban részesült, így a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére ő köteles.
- [8] Az indítványozókat a másodfokú eljárásban is képviselő pártfogó ügyvéd 90 oldalas felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben hosszasan elemezte az egyes bizonyítékokra (pl. szakértői vélemény) vonatkozó álláspontját, egyes bizonyítékok mérlegelésének vélt jogellenességét állítva. Azon jogszabályi rendelkezéseket, amelyek tekintetében az indítványozók azok megsértését állították, a felülvizsgálati kérelem végén jegyzékben sorolta fel. A felperesi pártfogó jogi képviselő beadványának 87. oldalán rögzítette, hogy „jelen tényállást kifejezetten Felperesek kérésének megfelelően terjesztette elő”. A Kúria Pfv.III.20.641/2018/2. számú végzésével az indítványozók felülvizsgálati kérelmét a régi Pp. 273. § (1) bekezdése alapján hivatalból elutasította, a hiányos indokolásra tekintettel.
- [9] 2. Az indítványozók ezt követően terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt, amelyben az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria Pfv.III.20.641/2018/2. számú végzése, a Fővárosi Ítéletábra 3.Pf.20.880/2017/10/II. számú részítélete és a Budapest Környéki Törvényszék 23.P.847/2011/72. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [10] A főtitkár hiánypótlási felhívását követően az indítványozók – 2018. december 9-én, határidőben benyújtott beadványukban – ismételten kérték alkotmányjogi panaszuk elbírálását.
- [11] A II. rendű indítványozó elektronikus úton 2018. december 11-én további beadványt terjesztett elő. Az indítványozók 2019. január 2-án érkezett, 2018. december 27-i keltezésű, majd a II. rendű indítványozó pedig 2019. január 4-én érkezett, 2018. december 29-i keltezésű észrevételeket nyújtottak be. Az indítványozók 2019. február 1-jén érkezett, 2019. január 21-i keltezéssel alkotmányjogi panaszuk nevezett beadványt terjesztettek elő.
- [12] Az indítványozók álláspontja szerint a bíróságok eljárása sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat, különösen azért, mert a bizonyítékokat a bíróságok tévesen mérlegelték, bizonyítékokat hagytak figyelmen kívül és kirívóan téves szakértői véleményt fogadtak el döntésük alapjául, továbbá a Kúria érdemben nem vizsgálta meg felülvizsgálati kérelmüket.
- [13] Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint a támadott határozatok tekintetében rendkívüli perorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [15] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [16] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [17] A bíróság tájékoztatása szerint az indítványozók perbeli jogi képviselője részére a Kúria Pfv.III.20.641/2018/2. számú végzését elektronikus úton küldték meg, a dokumentum – letöltés útján – 2018. szeptember 2-án került kézbesítésre, míg alkotmányjogi panaszukat a személyesen eljáró indítványozók 2018. október 22-én adták postára, az Alkotmánybíróságnak címezve azt. Az indítványozók tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Pfv.III.20.641/2018/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztették elő.
- [18] Az indítványozók a bírósági eljárásban félként részt vettek, így érintettségük a támadott határozattal összefüggésben megállapítható. Az indítvány az Abtv. 27. § b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozók a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítették.

- [19] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók kérelme e feltételeknek megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozók jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, rögzíti az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezését. Megjelöli a sérelmezett bírói döntést továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírói döntés megsemmisítésére.
- [20] 4. Az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeinek való megfelelést. Vizsgálata során a következőket állapította meg.
- [21] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont].
- [22] Az indítványozók álláspontja szerint a támadott döntés sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az indítványozók az Alkotmánybíróságra benyújtott beadványaikban igen részletesen ismertették az álláspontjuk szerinti tényállást. Megítélésük szerint ugyanis a bíróságok a tényállást nem megfelelően állapították meg. Továbbá az eljárás lefolytatása, és a meghozott bírósági döntések legtöbb részletére kiterjedő alaposággal kritikai elemzését adták a bírósági eljárásnak. Az indítványozók különösen hangsúlyozták, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárásban az általuk benyújtott beadványokat nem vette figyelembe, a pártfogó ügyvéd felülvizsgálati kérelmét pedig a Kúria mérlegelés nélkül, hivatalból elutasította az indokolás hiányára hivatkozással.
- [23] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban kifejtették, hogy a jogi képviselő által benyújtott felülvizsgálati kérelmet nem ismerik. Álláspontjuk szerint az ügyvédjük a Kúriát és az indítványozókat is megtévesztette. Rámutattak az indítványozók, hogy az eljárás során hozott határozatok szerintük milyen elírásokat tartalmaznak.
- [24] Az indítványozók a dr. előtag hiánya miatt is kétségbe vonták, hogy az azt nem tartalmazó határozatok a II. rendű indítványozó tekintetében hatályosak lennének. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az elsőfokú ítéletben és a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító végzésben – szemben a másodfokú ítélettel – a II. rendű felperes nevében a dr. előtag nem szerepel, és kijavító végzést az Alkotmánybíróság az ügy iratai között nem lelt fel.
- [25] Az indítványozók hivatkoztak a bizonyítási eljárás során – megítélésük szerint – bekövetkezett eljárási jogszabálysértésekre, amelyek számukra negatív hatással jártak mivel pervesztességüket eredményezték. Különösen hangsúlyozták, hogy a Kúria az általuk személyesen benyújtott felülvizsgálati kérelmet nem vizsgálta, és ez értelmezésük szerint súlyosan sértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat.
- [26] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a régi Pp. 73/A. § (1) bekezdése a) pontja értelmében a jogi képviselet kötelező a Kúria előtti eljárásban a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára. A régi Pp. 73/B. § (1) bekezdésében foglalt főszabály értelmében, ha a jogi képviselet kötelező, a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata (bizonyos törvényi kivételektől eltekintve) hatálytalan.
- [27] Az indítványozó nézete szerint továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértése bekövetkezett, mivel a Kúria nem csak eljárásjogi, hanem anyagi jogi rendelkezéseket is megsértett, aminek következtében az általa meghozott végzés a kérelmező alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy bár az indítványozók kifejtették, hogy az álláspontjuk szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk a fentiek szerint sérelmet szenvedett, a Kúria végzése vonatkozásában érveik tartalmilag törvényességi kérdéseket érintenek. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozók egyértelműen az ügyükben eljáró bíróságok tényállás-megállapítását és jogértelmezését tartották alaptörvény-ellenesnek. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata értelmében az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntést törvényességi szempontból nem vizsgálhatja felül. „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvény-ellenességének alátámasztására. Ezért az indítvány nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét” {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]}.

- [29] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A bírósági döntéseket – az Alaptörvény felhatalmazása alapján – az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata során.
- [30] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozók az alkotmányjogi panaszban nem állítottak olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [31] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.
- [32] 5. Az alkotmányjogi panasz befogadásának visszautasítása okán a támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről az Alkotmánybíróságnak nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2019. április 09.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1601/2018.

